

УДК 504.5:334.716(477)

РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ

Пономаренко П.О.

Науковий керівник – к.т.н., доц. Хондак І.І.

Харківський національний університет радіоелектроніки

м. Харків, Україна

Телефон: +380990536952

This paper examines the role of the public in ensuring environmental safety in Ukraine through the analysis of public control mechanisms. The paper examines the key issues of environmental safety in Ukraine and the role of the public in addressing them. The mechanism of public control, including the legal basis, forms and methods of its implementation, as well as the problems faced by the public in the process of control are studied. The paper concludes with conclusions on the effectiveness of public control and recommendations for further steps to ensure environmental safety in Ukraine.

Метою даної роботи є аналіз ролі громадськості у забезпеченні екологічної безпеки в Україні через вивчення механізмів громадського контролю. Аналіз літературних джерел та статистичних даних показав, що громадський контроль є ефективним механізмом забезпечення екологічної безпеки в Україні. “Українське законодавство прямо не визначає термін "громадський контроль", хоча зачасту його використовує. Початком запровадження "громадського контролю" саме "за діяльністю влади" можна вважати прийняття 01.07.2010 року закону України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики", ст.5 якого прямо визначає такий контроль однією з засад внутрішньої політики у сфері формування інститутів громадянського суспільства [1]” Тобто на законодавчому рівні громадський контроль з’явився в нас відносно нещодавно, а тому він тільки на стадії зародження та розвитку, який йде стрімкими темпами.

Громадські організації та ініціативні групи здійснюють моніторинг діяльності підприємств та органів влади, що мають вплив на навколишнє середовище. Вони відстоюють права громадян на здорове довкілля та активно сприяють підвищенню рівня екологічної свідомості серед населення. Завдяки їхній діяльності значно зменшується кількість порушень в галузі екології.

«Індекс громадського контролю поєднує інформацію про те, наскільки громадяни активні в різних організаціях, які обирають політиків та впливають на них. Показник варіюється від 0 до 1 (найактивніший) [2].

Позитивним аспектом правового регулювання громадського екологічного контролю є наявність нормативних актів, які встановлюють правила здійснення такого контролю його учасниками. Громадський контроль є недостатньо розвинутим в Україні. Велика кількість порушень навколишнього середовища залишається непоміченими або безкарними.

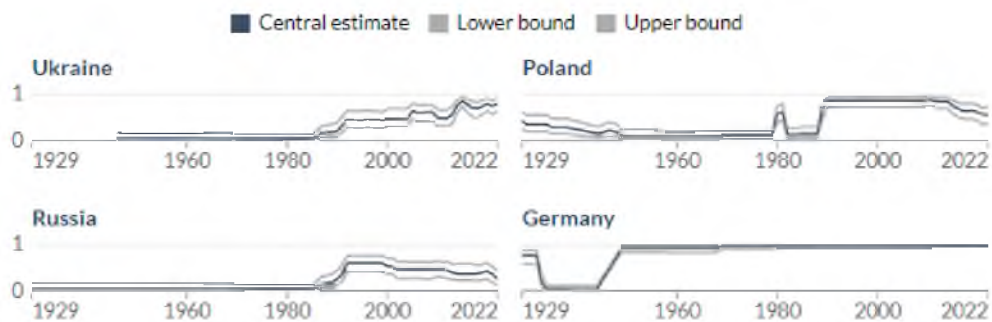

Рис 1. Статистика впливу громадського контролю у країнах Україна, росія, Польща та Германія. [2]

Часто органи влади та бізнесові структури знаходять шляхи обійти громадський контроль або його знизити до мінімуму. Необхідно розробити ефективніші механізми громадського контролю та підвищувати рівень усвідомлення громадськістю важливості збереження довкілля. Також, важливо забезпечувати доступ до інформації про стан довкілля та діяльність органів влади та бізнесу в галузі екології. Відкритість та прозорість механізмів прийняття рішень в екологічній галузі є важливим елементом громадського контролю.

Отже, громадський контроль є невід'ємною складовою забезпечення екологічної безпеки в Україні. Завдяки активності громадських організацій та інших представників громадськості, зростає рівень уваги до проблем екології, підвищується відповідальність бізнесу та державних органів за вплив на навколишнє середовище, зміцнюється контроль за додержанням екологічних норм та законодавства. Наразі доцільно розширювати можливості громадян для участі в екологічному моніторингу, забезпечувати більшу доступність інформації про стан навколишнього середовища, підвищувати ефективність діяльності екологічних організацій та забезпечувати ефективний діалог між громадськістю, бізнесом та державними органами. У цьому контексті, важливим є забезпечення належної підтримки громадських організацій та стимулювання їх активної участі в екологічному моніторингу та контролі. Також важливим є впровадження інноваційних технологій та розвиток інфраструктури для збору та обробки даних про стан навколишнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Що таке громадський контроль за діяльністю влади?. УкрДем. URL: <https://info.ukrdem.org/civic-control> (дата звернення: 30.04.2023).

2. Civil society participation. Our World in Data. URL: <https://ourworldindata.org/grapher/civil-society-participation?tab=chart&country=ARG~AUS~BWA~CHN> (дата звернення: 8.04.2023).

3 Берзіна С., Борецько В., Бузан Г. Громадський екологічний контроль: навч. посіб. Київ : Б-КА ЕКОЛ. ЗНАНЬ, 2017. 150 с. URL: <http://dea.edu.ua/img/source/Book/7.pdf> (дата звернення: 23.03.2023).